

Ker je bila trgovina v onih časih vir ljudskega blagostanja, in je imel vladar, deželni knez in zemljiška gospôda temveč dohodkov, čim premožnejši so bili podložniki, so vzeli prvi kakor tudi drugi v teh nevarnih časih trgovino v svoje varstvo. V bližini gradov je dal postaviti deželni knez mitnico; tam mimo se je moralo prevažati ali prenašati blago. Graščakom, ki so bili navadno oskrbniki ali najemniki deželno-knežjih graščin, je bilo naročeno, da morajo skrbeti za varno spremstvo trgovcev in trgovskih karavan. Kadar so odpotovali trgovci z blagom, so zaprosili v gradu potrebno število vojakov, ki so jih spremili do gotovega mesta, kamor so bili namenjeni. Graščaki so jim morali dati varno spremstvo: a zelo radi so to storili, ker so bili za to uslugo dobro plačani.

V obližju gradov so pa zgradili graščaki ali trgovci sami tudi potrebna skladišča. Tam so se sčakovali s potujočimi trgovci toliko časa, da se je izplačalo gospôdi spremljati večjo skupino trgovcev do bližnjega tržišča. Samoposebi je umevno, da trgovci ta čas čakanja niso držali križema rok, ampak so ponujali svoje blago tudi okoličanom na prodaj. Pod okriljem gradov je bilo tod varno življenje in blago trgovcev. Ob teh skladiščih so se začeli razvijati živahni sejmi. Graščaki so skrbeli za red in mir, kaznovali pa tudi zločince in goljufe, ki so hoteli slepariti pri blagu, pri meri ali teži. Obramba tržišča je prinašala graščakom tudi lep dobiček. Okoličani, ki so prinesli in pripeljali svoje blago v zameno, so morali plačati sejmarino. Obili dobiček na sejmi ob takih skladiščih, ki so bili pod obrambo graščinske gospôde, so nagnili marsikaterega trgovca, da je opustil potovanje po svetu in si zgradil stalen dom kar na kraju skladišča. V bližino takih trgovskih hiš je pa vleklo razne rokodelce in obrtnike, ki so imeli trajen zaslužek. Čimveč je bilo trgovcev, temveč je bilo sčasoma tudi obrtnikov. Naselbina je naraščala. Na ta način so nastale v bližini gradov čedne vasi, naši trgi.

(Nadaljevanje.)

Kaplja.

Ksaver Meško.

Pred rožo danes sem stal.
 Na roži je kaplja blestela
 in v solnca žarkih kopnela.
 Zamišljen sem si dejal:
 Li nisem ta kaplja jaz?
 V trpljenja plamenih drhtim,
 ko kaplja kopnim, se sušim —
 o srce, le kratek še čas!

